

Motion till riksdagen

1988/89:K206

av Gullan Lindblad (m)

Den negativa föreningsrätten

Undertecknad har årligen motionerat i en fråga som borde vara självklar i en demokrati, nämligen rättigheten för en medborgare att stå utanför en facklig organisation, om vederbörande så önskar. Den borde vara lika självklar som rättigheten att tillhöra en organisation, den s.k. positiva föreningsrätten. Europakommissionen för mänskliga rättigheter har tolkat föreningsrätten på detta sätt. Majoriteten i Sveriges riksdag har hittills haft en annan uppfattning och jag återkommer därför med min motion.

Fackliga organisationer tycks i Sverige anse sig oförhindrade att mer eller mindre tvinga in arbetstagare som medlemmar. Det kan ske genom s.k. organisationsklausuler, där man genom avtal förhindrar icke anslutna arbetstagare från att få en anställning. Det kan också ske indirekt genom s.k. svartlistning eller mobbing. Mycket tyder på att fackliga organisationer anser sig ha obegränsad rätt att bestämma över människor och något sådant borde inte tillåtas i en demokrati.

Med rätten att tillhöra en förening borde också följa rätten att utträda ur en förening. Detta är ingalunda någon självklarhet i Sverige. Arbetsdomstolen har vid flera tillfällen fastslagit att en medlem skall kunna lämna en organisation på egen begäran, men det förekommer ofta att fackliga organisationer nekar till detta eller ställer till svårigheter för den person som önskar utträda ur organisationen.

Den mänskliga rättigheten att själv besluta om in- och utträde ur en organisation är så viktig att den inte kan lämnas till enskilda organisationers avgörande. Den negativa föreningsrätten bör grundlagsfästas.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring i regeringsformen för att säkerställa den negativa föreningsrätten.

Stockholm den 9 januari 1989

Gullan Lindblad (m)

